

Vodne ptice ribnika Vrbe

Ribnik Vrbe z reko Savinjo in bližnjo okolico je pomembno območje za ptice, ne samo v lokalnem merilu, temveč tudi širše. To še posebej velja za sam ribnik, kljub njegovi relativni majhnosti, saj meri le 13,5 ha. Na ribniku in njegovi bližnji okolici je bilo videnih že preko 140 vrst ptic. Dobra tretjina teh ptic sodi med vodne vrste, kar priča o pomembnosti ribnika za le-te. Več vrst ptic na ribniku gnezdijo, še več pa se jih na njem ustavi v času selitve, jeseni in spomladi. Pozimi, posebej, če je na ribniku led, je ptic manj.

Čopasti ponirek je reden gnezdilca in med najbolj opaznimi pticami ribnika.

Čas gnezdenja

Prve ptice z gnezdenjem, ali bolje rečeno s pripravo za gnezdenje, pričnejo že meseca marca, seveda v kolikor je v ribniku voda. Med prvimi pričnejo z dvorjenjem in preganjanjem **črne liske** *Fulica atra*, ki so v tem času med opaznejšimi pticami. Nekoliko kasneje se jim pridružijo ponirki, tako **mali ponirek** *Tachybaptus ruficollis* kot **čopasti ponirek** *Podiceps cristatus*, ki je tudi maskota učne poti in ribnika. Mali ponirek je bolj skrivnosten, zadržuje se med rastlinjem, zato ga težje in poredko vidimo. Nasprotno se čopasti rad razkazuje na odprtem, še posebej v času svatovanja. Takrat se par drug drugemu razkazuje, se potaplja, oglašča ter celo »zapleše«, kar je za obiskovalca vsekakor zelo atraktivno.

Črna lisca je najštevilčnejša gnezdilka in preletna ptica na ribniku.

Mlakarica je naša najpogostejša rasa, ki je na ribniku vedno prisotna.

Ostanimo še pri gnezdilcih. Med vodno vegetacijo se zadržuje še **zelenonoga tukalica** *Gallinula chloropus*, sorodnica liske. Prepoznali jo bomo po belem podrepnem perju in repu, s katerim pogosto trza. Med vodnim rastlinjem, vendar nekoliko višje, se zelo dobro počuti tudi **rakar** *Acrocephalus arundinaceus*, rjavo obarvana ptica v velikosti škorca. Z obarvanostjo ne bo pritegnil naše pozornosti, zagotovo pa z glasnim regljajočim petjem. Med rednimi gnezdkami ne pozabimo še **race mlakarice** *Anas platyrhynchos*, ki na ribnik pride že z mladiči, gnezdijo pa kje v bližini.

Čapljica, ki občasno gnezdijo na ribniku, je v Sloveniji in Evropi ogrožena vrsta.

Na ribniku občasno gnezdijo tudi za Slovenijo nekatere redke vrste. **Čapljica** *Ixobrychus minutus* ni samo redka temveč je tudi ogrožena. Svoj življenjski prostor si deli z rakarjem. Še bolj skrivnostna je **mala tukalica** *Porzana parva*, ki je dokazano na ribniku gneznila vsaj enkrat. V to skupino izjemno redkih gnezdk sodita še **črnogrdli ponirek** *Podiceps nigricollis* in **raca reglja** *Anas querquedula*, ki sta na ribniku do sedaj prav tako gneznila le enkrat.

Priba včasih gnezdijo tudi v izpraznjenem ribniku.

Včasih se zgodi, da zaradi režima praznjenja in polnjenja ribnika le-ta ostane v spomladanskem času dalj časa prazen. Takrat se lahko zgodi, da na dnu suhega ribnika pričneta gnezditi **priba** *Vanellus vanellus* in **mali deževnik** *Charadrius dubius*. Običajno pa je njun poskus neuspešen zaradi kasnejšega dviga vode.

Vse te vrste v kasni spomladi ali še kasneje, že v poletnem času, posvetijo veliko časa svojemu zarodu. Na ribniku lahko takrat opazujemo **liske**, kako hranijo svoje pisane mladiče, samice **mlakarice** in mladiče, ki ji vneta sledijo, ter **čopaste ponirke** pri hranjenju in prevažanju mladičev na hrbtu.

Mali deževnik gnezdijo na prodiščih Savinje, občasno pa tudi v praznem ribniku.

Čas selitve

V času selitve, to je spomladi in jeseni, je na ribniku najbolj živahno. Takrat lahko opazujemo tudi vrste, ki na ribniku ali celo pri nas ne gnezdijo. Tu se le ustavijo na svoji poti, bodisi iz prezimovališč nekje bolj na jugu, bodisi na poti s severa, kjer so gnezstile. V tem času se bolj množično pojavljajo tudi druge vrste, recimo že omenjena **črna lisca**, ki jo je v pozno poletnem in jesenskem času možno videti v več stoglavih jatah. Družbo jim delajo številne **race**, od **mlakaric**, **regeljcev**, **kreheljcev** *Anas crecca*, **žvižgavk** *Anas penelope*, **sivk** *Aythya ferina* do **čopastih črnic** *Aythya fuligula*.

Sivka je redna gostja na ribniku v času selitve.

V času selitve lahko opazujemo še v plitvini stoječe **sive čaplje** *Ardea cinerea*, v globlji vodi pa **velike kormorane** *Phalacrocorax carbo*, ki pridejo po svoj delež rib. Na ribnik zaidejo tudi **galebi**, vsaj tri vrste so bile že opažene, kar je, verjamem, za marsikoga presenetljiv podatek, saj smo vajeni galebov predvsem na morju. Vendar to ne drži povsem, galebe je možno videti tudi v notranjosti celine. Gnezdiijo lahko tudi daleč od morja. Občasno lahko vidimo tudi njihove sorodnice **čigre**, predvsem **navadno čigro** *Sterna hirundo* in **črno čigro** *Chlidonias niger*.

Med galebi je najpogostejši rečni galeb.

V primeru, da je ribnik prazen, oziroma še bolje, da je v njem le plitva voda, le-ta postane pravi raj za skupino ptic z dolgimi nogami in prav takšnim kljunom. Med večjimi pticami so to seveda **čaplje**, že omenjene sive, ki se jih takrat lahko zbere več deset. Med sivimi čapljami lahko vmes vidimo še kakšno **veliko belo čapljo** *Ardea alba*, občasno pa se pojavi še **črna štokrlja** *Ciconia nigra*.

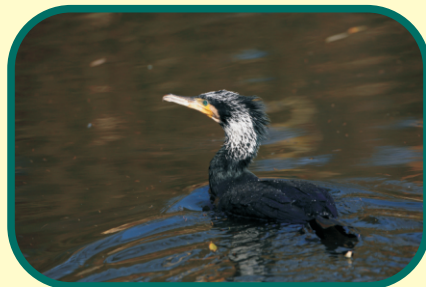
Močvirski martinček se na ribniku ustavi v času selitve.

Še več je manjših ptic, ki spretno tekajo po plitvi vodi in blatu ter v mulju iščejo hrano. Med njimi je največ **martincev**, predvsem **pikastih** *Tringa ochropus* in **močvirskih** *Tringa glareola*. Med njimi se sprehaja tudi kakšen večji, recimo **rdečenogi martinček** *Tringa totanus* z rdečimi nogami in še večji, **zelenonogi** *Tringa nebularia* z sivozelenimi nogami. Precej neopazne so zaradi varovalne obarvanosti **kozice** *Gallinago gallinago*, ki s svojimi dolgimi kljuni prebadajo dno in si iščejo hrano. Že ob najmanjšem sumu na nevarnost se celotna jata dvigne, naredi krog ali dva nad ribnikom ter znova pristane in nadaljuje s hranjenjem.

Zima

Zima velja za najbolj pusto obdobje na ribniku. Kljub temu je lahko kakšna zima s pticami na ribniku izjemno pestra. Če je v ribniku nezmrzljena voda, se lahko v njem zadrži več sto glava množica najrazličnejših ptic.

Prevladujejo zopet **liske**, več vrst **rac**, vmes pa lahko vidimo še kakšnega **velikega kormorana**, **ponirka**, **sivo čapljo** ter kakšno bolj redko vrsto pri nas, recimo **gos**. Izmed slednjih so bile opažene na ribniku že tri vrste. Ne pozabimo še **labodov grbcev** *Cygnus olor*, ki so med ljudmi zelo priljubljeni. Običajno se na ribniku pojavijo v jesenskem času in ostanejo do pozne spomladi.

Veliki kormorani se pojavijo v jesenskem in zimskem času.

Pomen ribnika za ptice

Ribnik Vrbje je brez dvoma pomemben za ptice v lokalnem in regionalnem merilu, že zaradi tega, ker tod ni veliko stoječih voda. Kaj pa širše? Glede na število gnezdečih parov na ribniku in v celotni državi lahko rečemo, da je ribnik pomemben v slovenskem merilu za **malega** in **čopastega ponirka** ter **črno lisko**, v zimskem času pa tudi za **raco žvižgavko**.

Imejmo to v mislih pri obisku ribnika in se ravnajmo kot spoštljivi gostje. Ne preganjajmo ptic in jih ne vznemirjajmo, predvsem v času gnezdenja in vzreje mladičev. Štirinožne prijatelje, če jih že imate zraven na sprehodu, pa dajte obvezno na vrstico.

Žvižgavka je med pogostejšimi racami na preletu.

Vodne ptice ribnika vrbje

EKOLOŠKA UČNA POT VRBJE

